

Dendrobium falconeri II

Tháng 12 vừa qua, chúng tôi có thâu lượm một số tin tức về cây *Dendrobium falconeri* với tên Việt Trúc Mành nhưng sau đó có nhiều thắc mắc như sau:

- Trần Quốc Trường cho biết hoa của cây này chỉ độ 1-2 phân.
- Đào Mạnh Hà và Nguyễn Phú Thịnh cho biết cây rất khó trồng và hay bị chết.
- Nguyễn Phú Thịnh gửi thư cho bác Bùi Xuân Đáng biết như sau:

“Cây Trúc Mành là cây lan mọc ở rừng núi Việt Nam. Chính xác là ở Kon Tum. Loài này mọc nhiều nhất ở vùng rừng núi Ngọc Lĩnh (cao độ 2,598 th) thứ đến là vùng rừng núi thuộc phía bắc Dakto. Nhưng vấn đề chính cháu muốn nói ở đây lại là một dòng khác của trúc mành, loại này mọc ở phía bắc vùng núi Ngọc Lĩnh thuộc tỉnh Quảng Nam. Loại này có cấu trúc thân cũng giống như Trúc mành mà Bác đã biết, nó chỉ khác ở chỗ thân phình ra thay vì thẳng đều và nhọn hai đầu thì loại này ở mỗi đốt thân nơi đoạn phình ra nó lại u lên như loài trúc u lồi. Loại này hoa cũng giống như Trúc Mành, chỉ khác hoa màu tươi hơn và đậm hơn, cánh hoa cũng dài hơn. Đặc biệt loại này còn khó trồng hơn loại Trúc Mành (vì Trúc Mành cháu trồng trên bảng dón) tỉ lệ sống 30% nhưng loại này thì cháu chịu thua. Và lâu lắm rồi cháu không có dịp gặp lại loại này. Hiện tại cháu đang tìm lại giống này để trồng lại nhưng chưa gặp.

Thâu lượm các dữ kiện về cây lan này như sau:

- Về nơi mọc, Leonid Averyanov và Nguyễn Tiến Hiệp cho biết thêm đã thấy tại Lai Châu và Sơn La, ngày 21 tháng 5, năm 2003 (Theo Turczanoniwia 2005).
- Theo Orchid Species, “Dendrobium and Its relatives và Andy’s Orchid”, *Dendrobium falconeri* hay là *Dendrobium erythroglossum* (Hayata) là một giống phong lan mọc trên các cành cây cao ở trên cao độ từ 1000 đến 2300 thước, thuộc những vùng có mùa Đông thật khô ráo, nhưng sương mù dày đặc. Cây lan này thân mọc buông thõng xuống, nhỏ và mềm dài từ 30 phân đến 1th20 có những mấu u ở các đốt có rễ và nhánh mọc ở đó. Andy’s Orchid cho biết cây lan *Den. falconeri* của Đài Loan mảnh mai hơn và cục u ở các mắt cũng nhỏ hơn. Cây của Thái lan thân mập mập hơn và cục u cũng lớn hơn. Nhìn kỹ trong hình cây nào cũng có những cục u.
- Theo các nguồn tin ở trên đều xác nhận là hoa to từ 5 đến 10 phân chiều ngang, thơm và lâu được 2 tuần và nở vào Đông-Xuân và đầu Hạ. Nhưng theo thư trả lời mới nhất của Tiến sĩ Leonid Averyanov, *Den. falconeri* do Averyanov và Nguyễn Tiến Hiệp tìm thấy tìm thấy ở Lai Châu, Sơn La vào tháng 3 năm 2003, hoa chỉ to từ 2.7cm đến 3.4 cm.

- Về nuôi trồng:
 - Nhiệt độ: Thấp nhất 55°F hay 13°C và không quá 85°F hay 29°C
 - Ánh sáng từ 2500-3500 ánh nến hay nắng gián tiếp.
 - Ẩm độ 70-80%
- Tưới nước mỗi ngày một lần vào mùa Hè, khi cây hết tầng trưởng bớt tưới nước.
- Thời kỳ nghỉ ngơi có thể kéo dài 3-4 tháng bắt đầu từ giữa mùa Thu, phải đợi cho cây thật khô rề mới tưới. Mùa Đông ngưng tưới nước và giữ độ ẩm cao.
- Chỉ bón phân rất loãng khi cây con mọc mạnh và ngưng bón khi cây bắt đầu rụng lá.
- Cách trồng tốt nhất là cột vào cành cây hay miếng gỗ.
- Theo Andy's Orchids, cây *Den. falconeri* được xếp vào hạng rất khó trồng. Dù rằng Andy là một nhà vườn có uy tín và rất nổi tiếng về trồng lan trên khúc cây hoặc miếng gỗ. Anh nuôi lan từ khi mới 7 tuổi và mở vườn trồng lan vào năm 1990, hiện nay anh làm chủ vườn lan gồm 180,000 cây và 3,000 giống lan nguyên thủy trong đó có một số lan Việt Nam. Địa chỉ tại 734 Ocean View Ave, Encinitas, CA 92024. Toll Free (888) 514-2639, Email: info@AndysOrchids.com

Nguyễn Kim Lan 2008